

BADEM BAHÇESİNDE UYGULANACAK KÜLTÜREL İŞLEMLER

BAHÇE TESİSİ

Bahçe yeri seçiminde güneye bakan drenajı iyi olan yerler tercih edilmelidir. Bahçe tesis edilmeden önce dekara 4–5 ton yanmış ahır gübresi verilmelidir. Dikimden önce toprak derin sürülerek gübre toprağa karıştırılmalıdır. Fidan yerleri işaretlenip dikim öncesi çukurlar açılmalıdır. Kışın yumuşak geçen bölgelerde sonbahar dikimi yapılmalıdır. Kışın sert geçen yörelerde ilkbahar dikimi yapılmalıdır. Dikim mesafeleri 6×6 m veya 6×7 m olmalıdır. Meyilli arazilerde dikim yapılmalıdır.

SULAMA

Yıllık yağışı 600 mm'nin üstünde olan yörelerde bademi sulamaya gerek duyulmaz. Yaz aylarında sulamanın büyük faydası vardır. Badem bahçelerinde salma veya damla su verilebilir. Salma sulamada, sulama suyunun kök boğazına değmemesine dikkat etmek gerekir. Sulama aralıklarının uzatılması ve yabancı ot kontrolü için malçlama yapılmalıdır.

BUDAMA

Badem ağaçlarına verilecek şekil ilk 2 yıl içerisinde oluşturulmalıdır. Meyveler bir ve iki yıllık sürgünlerde ve buket dallar üzerinde oluşur. Budama yapılırken dikkatli yapılması ve aşırı budamadan kaçınılması gerekmektedir.

Badem Bahçesi Kurulurken bazı konularda dikkatli davranılması gerekmektedir. Bunlar;

- Mutlaka geç çiçeklenen çeşitler tercih edilmeli ve mümkünse tüplü fidan ile bahçe kurulmalıdır. Çünkü badem çıplak köklü üretildiğinde saçak kök yapma eğilimi azdır. Bu nedenle çıplak köklü fidan ile bahçe kurulduğunda arazide fidan kaybı yüksek olur.
- Birbirini dölleyen çeşitlerle bahçe tesis edilmelidir.
- El ve diş bademlerinde kuş zararı yüksek olup buna göre çeşitler seçilmelidir.
- Yeni badem bahçelerinde iyi bir meyve tutumu için mutlaka arı faaliyeti olmalıdır. Bu nedenle her 2–3 dekara 1 adet arı kovanı konulmalıdır.

ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
YALOVA

Tel: 0.226.8142520 Faks: 0.226.8141146

Dr. Özlem UTKU
Dr. Erdal ORMAN

e.orman77@gmail.com
ozlem.utku@tarimorman.gov.tr
<http://arastirma.tarimorman.gov.tr/yalovabahce>

T.C.
TARIM VE ORMAN
BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar
ve Politikalar Genel
Müdürlüğü
ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
YALOVA

Çiftçi Broşürü

BADEM YETİŞTİRİCİLİĞİ

Dr. Özlem UTKU
Dr. Erdal ORMAN

YALOVA

NİÇİN BADEM!

- Badem taşlı, çakıllı bitki besin maddesince zayıf topraklarda yetişebilir,
- Verime kısa zamanda yatar,
- Susuzluğa ve kirece dayanımı iyidir,
- Kanaatkâr bir bitkidir,
- Yüksek sıcaklık ve neme dayanımı iyidir.
- Pazarda hiçbir meyvenin olmadığı dönemde çağla badem olarak pazarda değerlendirilebilir.

Ülkemizin Karadeniz'in kıyı kesimleri hariç diğer tüm bölgelerimizde yetişebilmektedir. Özellikle geç çiçeklenen çeşitlerle modern kapama bahçeleri kurulduğunda üretici gelirlerinde önemli artışlar olur. Badem protein ve karbonhidratça zengin olup bolca fosfor ve kalsiyum mineralleri içerir.

İKLİM İSTEKLERİ

Badem yazları uzun, sıcak ve kışları aşırı soğuk olmayan bölgelerde ekonomik olarak üretilebilir. Badem yetiştiriciliği için iklim faktörlerinden en önemlisi düşük sıcaklıklardır. Badem özellikle soğuklamasının düşük olması nedeniyle ilkbahar geç donlarına hassastır. Çiçek tomurcukları -2°C , -4°C 'ye kadar dayanabildikleri halde açmış olan çiçekler -1.5°C 'de donarlar. Bitkinin odunsu kısımları -25°C 'ye kadar dayanabilir. Badem meyvelerini olgunlaştırabilmesi için yüksek sıcaklığa ihtiyaç duyar. Çiçeklenme dönemindeki yağış tozlanmayı olumsuz etkiler.

TOPRAK İSTEKLERİ ve GÜBRELEME

Derin, su tutmayan, süzek, hafif çakıllı topraklar badem için en uygun topraklardır. Ağır, geçirimsiz, drenajı olmayan topraklarda ağaç iyi gelişemez. Badem bahçelerinde gübreleme, elde edilen toprak tahlil sonuçlarına göre yapılmalıdır. Gübrelemede azotlu gübreler yüzeyden, diğer potaslı ve fosforlu vb. gübreler ağacın taç izdüşümüne açılan bantlara verilmelidir.

ANAÇLAR

Tohum Anacı

Yaygın olarak kullanılan anaçtır. Fidan dip kurduna dayanıklı olduğu bilinmektedir.

Erik Anacı

Bazı badem çeşitleriyle uyuşmaz. Ağır, su tutan arazilerde uyuşur çeşitlere anaç olarak kullanılır.

Şeftali–Nemaguard Anacı

Kumsal, Nematodla bulaşık topraklarda anaç olarak kullanılabilir. Ancak ağacın ömrü kısadır.

Klon Anaçlar

GF 677 anacı yaygın kullanılmaktadır. Bu anaca aşılı fidanlar kısa zamanda verime yatar. *Verticillum*, *Phythora* vb. toprak kökenli hastalığa dayanımı iyidir.

ÜRETİMİ YAPILAN ÇEŞİTLER

Ferragnes: Geç çiçeklenir. İç meyve ağırlığı 1.4 gram'dır. Randımanı %32'dir. İkiz meyve yapmaz. Ferraduel ile döllenir.

Ferraduel: Geç çiçeklenir. İç meyve ağırlığı 1.3 gram'dır. Randımanı %35'dir. İkiz meyve yapmaz. Ferragnes ile döllenir.

Yaltınski: Geç çiçeklenir. İç meyve ağırlığı 1.4 gram'dır. Randımanı %32'dir. İkiz meyve oranı %44'dür. Primorski ile döllenir.

Piciantili: Geç çiçeklenir. İç meyve ağırlığı 1.5 gram'dır. İkiz meyve oranı %29'dur. Randımanı %41'dir.

Teksas: Geç çiçeklenir. İç meyve ağırlığı 1.6 gram'dır. İkiz meyve oranı %25'dir. Randımanı%50'dir. Nonpareil ile döllenir.

Nonpareil: Geç çiçeklenir. İç meyve ağırlığı 1.2 gram'dır. İkiz meyve oranı %4'dür. Randımanı %63'dür. Teksas ile döllenir.

Tuono: Geç çiçeklenen bir çeşittir. İç meyve ağırlığı 1.4 gram'dır. Randımanı %37'dir. İkiz oranı %21'dir. Tuono kendine verimlidir.

Garrigues: Orta–Geç çiçeklenir. Verimli bir çeşittir. İç meyve ağırlığı 1.1 gram'dır. Randımanı %29'dur. İkiz meyve yapmaz. Garrignes çeşidi ile döllenir.

Supernova: Geç çiçeklenir. İç meyve ağırlığı 1.5 gram'dır. Randımanı %36'dır. İkiz meyve oranı %19'dur. Kendine verimlidir.

48/1: Geç çiçeklenir. Kabuklu meyve ağırlığı 1.9 gram'dır. Randımanı %54'dür. İkiz meyve yapmaz.48/2 ile döllenir.

48/2: Geç çiçeklenir. Kabuklu meyve ağırlığı 2 gram'dır. Randımanı %43'dür. İkiz meyve yapmaz.48/1 ile döllenir.